

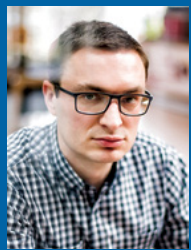

▶ **DIVOCÍ KONĚ POMÁHAJÍ PTAČÍM LOUKÁM** str. 12

- ▶ **MINISTR: MODERNIZAČNÍ FOND JE ŠANCÍ I PRO OBCE** str. 4
- ▶ **KROMĚŘÍŽSKÉ NÁMĚSTÍ JE ZELENĚJŠÍ** str. 7
- ▶ **NA ZELENÉ STŘECHY PŮJDOU MILIARDY** str. 8

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

ať už jste vyrazili bobovat, či běžkovat, doufáme, že vám aktuální Priorita zpříjemní čas u teplého nápoje.

Pokud si ke kávě právě dáváte štrůdl, může vás jeho vůně naladit na článek o krásném českém stromě. Je jím totiž košatá jablonoň, která se právě teď uchází o titul nejkrásnějšího evropského stromu pro tento rok.

Kožená reneta zimní plodí zajímavá jablka, která už tak často k vidění a sněžení nejsou. Jejich slupka vypadá opravdu trochu jako kůže – když jsme byli děti, říkali jsme jim kožáky. Tak pokud budete mít chvíli, pošlete jabloni hlas.

Vláda vystavila stopku jednorázovému nádobí, zároveň Ministerstvo životního prostředí podporuje pořízení udržitelného nádobí. Kolik takových projektů už vzniklo, najdete včetně konkrétních příkladů v aktualitách.

Na zasedání vlády se také rozhodlo o schválení programového dokumentu Modernizačního fondu, čímž má tento nový finanční nástroj zdárně další krok za sebou. Kolik peněz a na jaké projekty z něj bude možné čerpat, se dozvíte na jedné stránce, na druhé pak najdete rozhovor s ministrem Richardem Brabcem. Ptali jsme se ho, jak mohou Modernizační fond konkrétně využívat obce.

Komu se nelení, tomu se zelení. Zelené střechy v našich končinách přibývají a je to i díky dotační podpoře. Více se dozvíte v článku, kde najdete i několik příkladů. Pokud byste i vy chtěli dům se zelenou střechou, dotační podpora je stále otevřená.

Za úspěšným projektem se tentokrát podíváme do Kroměříže. Radnice zvelebila náměstí, kterému dominuje rušný automobilový provoz a kruhový objezd.

A tradičně zajímavé zprávy najdete také v rubrikách Zahraničí, Technologie a Reportáž.

Příjemné čtení přeje

JAN RÖDLING
šéfredaktor

ČESKO KRÁČÍ K ČISTŠÍ ENERGETICE. VLÁDA SCHVÁLILA PROGRAM PRO MODERNIZAČNÍ FOND

Česká energetika projde v následujících deseti letech zásadní přeměnou směrem k většímu využívání čistých, ekologických zdrojů, snižování spotřeby energie a decentralizaci.

Mezi opatření, která by se měla touto cestou vydat, budou patřit investice v oblasti teplárenství, budování nových obnovitelných zdrojů, ale také dopravy či modernizace průmyslu a podnikání. Výsledkem bude významné snížení emisí skleníkových plynů a pozitivní dopad na klima i životní prostředí.

Využívat k tomu bude devět programů podpory a peníze ze 150miliardového Modernizačního fondu, jehož základní strategický dokument dnes schválila vláda. Česká republika tak pokračuje v plnění slíbených závazků o ochraně klimatu a snižování emisí CO₂.

„Modernizačnímu fondu se od loňského roku velmi intenzivně věnujeme a v porovnání s ostatními evropskými státy jsme v přípravách napřed. Schválení programového dokumentu vládou je důležitým krokem, na který nyní navazuje příprava prvních ostrých dotačních výzev, aby žadatelé mohli čerpat peníze co nejrychleji. Pokud se podaří Evropské investiční bance a Evropské komisi finalizovat všechny prováděcí předpisy tohoto nového finančního nástroje, příjem žádostí by v některých programech mohl odstartovat už během letošního března. Bude to obrovská příležitost ke změně naší energetiky směrem k její nízkemisní budoucnosti a my jsme připraveni ji účinně a rychle podpořit,“ říká ministr životního prostředí Richard Brabec.

Vedle základních cílů a strategií v oblasti energetiky a klimatu stanovuje programový dokument devět oblastí, tzv. programů podpory (kompletní přehled níže), a předpokládá daný objem financí, které by na ně mělo být

Dotazy k zveřejňovaným výzvám a nabídkám z Modernizačního fondu je možné směřovat na speciální e-mailovou adresu modernizacni.fond@sfzp.cz.

v nadcházejících letech vyčleněno. Nejvíce peněz by mělo jít do nových obnovitelných zdrojů v energetice, na modernizaci soustav zásobování tepelnou energií a zlepšení energetické účinnosti a snížení emisí skleníkových plynů v průmyslu v EU ETS.

„Rozdělení prostředků může být upřesňováno s ohledem na další vývoj a cíle těchto oblastí, včetně zohlednění zájmu v každé z nich. Každé tři roky budeme vládu informovat o stavu implementace a na základě vyhodnocení míry využití prostředků a příspěvku dané oblasti k dosažení cíle případně navrhneme úpravu alokací jednotlivých prováděcích programů či úpravu jejich věcného zaměření,“ vysvětluje náměstek pro řízení EU fondů MŽP a předseda Platformy pro přípravu Modernizačního fondu Jan Kříž.

Pro žadatele z České republiky je připravena částka ve výši přibližně 150 miliard korun (při současné ceně emisních povolenek). Ta se může v průběhu času měnit i s ohledem na revizi klimatických cílů EU. Tyto peníze bude možné čerpat následujících deset let. Modernizační fond

je otevřený pro širokou škálu žadatelů: jak pro zástupce veřejného sektoru, tak pro malé a velké podnikatele.

Předregistrační výzvy skončily, ostré se otevrou možná už v březnu

Už na podzim loňského roku spustil Státní fond životního prostředí ČR tzv. předregistrační výzvy pro první tři programy. „Zájem o ně byl opravdu mimořádný. Za dva měsíce jsme přijali projektové záměry v počtu jednotek tisíc. Jejich hlavním smyslem bylo aktivovat investory a získat přehled o jimi plánovaných projektech. Tyto informace násled-

ně využijeme pro co nejefektivnější nastavení prvních ostrých výzev Modernizačního fondu v roce 2021, tak abychom podporu zpřístupnili co největšímu okruhu žadatelů a různým technologiím. Zároveň jsme tímto krokem investorům umožnili dopředu jejich projektové záměry konzultovat,“ popisuje Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí ČR, který má Modernizační fond na starosti. Dodává, že rozhodně neplatí, že kdo se do předregistračních výzev nepřihlásil, nebude mít v dalších letech nárok na předložení žádostí do ostrých dotačních výzev. Předregistrace byla povinná jen pro projekty podávané v roce 2021. V druhé polovině roku 2021 je v plánu vypsání dalších předregistračních výzev pro následující roky.

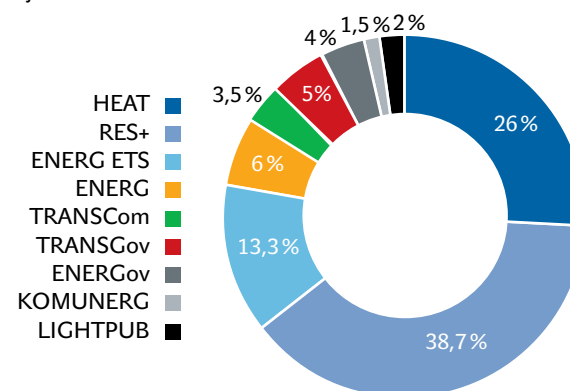
Cílem je odklon od uhlí a snížení emisí CO₂

Fond má především pomoci ekonomicky slabším zemím Evropské unie k hospodářskému rozvoji prostřednictvím podpory nízkouhlíkových technologií a energetiky, a to zejména skrze financování projektů přispívajících k výstavbě nových obnovitelných zdrojů energie, dále má vést k dekarbonizaci teplárenství, zvyšování energetické účinnosti a dekarbonizaci průmyslu, dekarbonizaci a modernizaci dopravy. Významnou oblastí podpory jsou také energetické úspory v budovách a veřejném osvětlení a rozvoj komunitní energetiky. Jako příjemce a zároveň poskytovatel finančních prostředků z Modernizačního fondu byl stanoven Státní fond životního prostředí ČR. ●

PROGRAMY PODPORY MODERNIZAČNÍHO FONDU

(rozdělení alokace v procentech)

1. Modernizace soustav zásobování tepelnou energií – **HEAT**
2. Nové obnovitelné zdroje v energetice – **RES+**
3. Zlepšení energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu v EU ETS – **ENERG ETS**
4. Zlepšení energetické účinnosti v podnikání – **ENERG**
5. Modernizace dopravy v podnikatelském sektoru – **TRANSCoM**
6. Modernizace veřejné dopravy – **TRANSGov**
7. Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastrukturu – **ENERGov**
8. Komunitní energetika – **KOMUNERG**
9. Modernizace soustav veřejného osvětlení – **LIGHTPUB**

ECHO

Víte, jak na klima? Přihlaste svůj nápad do soutěže Adapterra Awards

Třetí ročník soutěže Adapterra Awards odstartoval. Až do konce března můžete na stránkách www.adapterraawards.cz přihlašovat své projekty, které pomáhají zvládat dopady klimatické krize. Jedinou podmínkou je, že nesmí jít o opatření na papíře, hlásit se mohou jen hotové realizace. I letos odborná porota vybere nejlepší nápady z volné krajiny i městského prostředí, a to jak ve veřejném prostoru, tak na budovách. Vedle porotců bude moci v letním online hlasování vybírat svou „miss sympatie“ opět i veřejnost.

Vyčištění retenční nádrže Luka na Luze

Rybáři z MRS Blansko ve spolupráci s městysem Sloup a zoologem ze Správy CHKO Moravský kras nechali vyčistit a prohloubit drobnou retenční nádrž ležící vedle rybníka Luka na říčce Luze. Lokalita se nachází již mimo území CHKO Moravský kras, ale i toto území je důležité. Leží totiž v povodí jedné z důležitých zdrojnic podzemní Punkvy, a proto je žádoucí, aby i zde byly vodní toky, různé nádrže a příroda jako celek v co nejlepším stavu. Bagrista vyčistil krátkým bagrem sedimenty, které se tu během let usadily, a nádrž prohloubil. Tím zvětšil její retenční objem, takže teď může zadržovat více vody. Předpokládá se, že ji na jaře osídlí řada druhů obojživelníků nebo třeba váček, pro které není sousední větší rybářský využívaná nádrž vhodná.

Revitalizace Čekalíkovského rybníka v Příbrami může začít

Revitalizace oblasti Čekalíkovského rybníka je rozdělena do dvou částí. První zahrnuje rekonstrukci samotného rybníka a druhá rozsáhlou úpravu okolí. Přípravné práce začaly úpravou prostoru po vystěhované zahrádkářské kolonii a částečným průřezem dřevin. Na jaře letošního roku se začne pracovat na samotném rybníku, jeho odbahnění, úpravě hráze a výpustního zařízení. Na tuto činnost se podařilo městu získat dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Po odbahnění a úpravách se bude pokračovat další etapou. Příbramští se dočkají stezky rákosím, mola, altánu, laviček, herních a fitness prvků. Přibude také zezeň.

MODERNIZAČNÍ FOND JE **DALŠÍ** DOTAČNÍ PŘÍLEŽITOSTÍ PRO OBCE, ŘÍKÁ MINISTR BRABEC

Ministerstvo životního prostředí společně se Státním fondem životního prostředí ČR naplno rozjíždí Modernizační fond. **Podpoří projekty, které pomohou české energetice s přechodem na čisté, ekologické zdroje a České republice s plněním národních cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů a ochrany klimatu.** Zeptali jsme se ministra životního prostředí Richarda Brabce, jak mohou Modernizační fond využít obce a města.

Bude Modernizační fond zajímavý i pro města a obce? Patří mezi oprávněné žadatele?

Podmínky Modernizačního fondu jsme nastavili tak, že je otevřen skutečně širokému okruhu žadatelů. O peníze si může říci jak malý podnik, tak obec, město nebo velký průmyslový podnik. Čerpání dotací bude probíhat prostřednictvím devíti samostatných programů, resp. oblastí podpory, a některé přímo cílí právě na obce a města.

Jaké oblasti budou podle vás pro obce nejzajímavější?

Nejzajímavější pro ně bezpochyby budou tyto čtyři programy podpory: Modernizace veřejné dopravy, Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastruktura, Komunitní energetika a Modernizace soustav veřejného osvětlení. Už z názvů oblastí je patrné, v čem by obcím mohly peníze z Modernizačního fondu pomoci. Města a obce se ale mohou samozřejmě ucházet o podporu i v některých dalších oblastech. Pro některé může být zajímavá Modernizace soustav zásobování teplem energií nebo Nové obnovitelné zdroje v energetice, ale čtyři prvně jmenované – očekávám – budou pro obce klíčové.

Je možné říci, kdy se otevrou dotační výzvy, které budou pro starostky a starosty atraktivní? Budou mít obce čas se na to připravit?

Zatím se rozběhly předregistrační výzvy v prvních třech programech, a pokud se podaří ze strany Evropské investiční banky a Evropské komise finalizovat všechny prováděcí pokyny, chtěli bychom v březnu spustit ostré výzvy. Co se týká oblastí zajímavých pro obce a města, které jsem zmínil, budou jejich součástí oblasti teplárenství a nových obnovitelných zdrojů. V ostatních oblastech bychom chtěli předregistrační výzvy vyhlásit ještě v tomto roce, aby žadatelé mohli své projekty začít co nejdříve připravovat a rychle čerpat finance. O tom, kdy se budou výzvy otevírat, budeme samozřejmě dopředu informovat. Na harmonogramu výzev aktuálně intenzivně pracujeme a během února bychom rádi zveřejnili na stránkách www.modernizacni-fond.cz jeho předpokládaný vývoj pro první roky.

Už je jasné, jak to bude s výší spoluúčasti, jaký bude poměr dotačních a vlastních prostředků?

Informaci ke spoluúčasti žadatelé vyčtou z příslušného prováděcího programu pro konkrétní oblast. K prvním třem

oblastem jsme již návrh prováděcích programů na webu zveřejnili a pro zbylé oblasti je budeme postupně doplňovat. Její výše bude vždy záležet na typu a velikosti projektu, zejména s ohledem na princip tzv. veřejné podpory, a také na regionu, ve kterém bude projekt realizován. V tomto směru budou u těch programů, které výrazným způsobem přispívají k transformaci energetického sektoru, zvýhodňovány projekty z uhlíkových regionů.

Jednou z prioritních oblastí jsou energetické úspory ve veřejných budovách. Zůstanou vedle toho zachovány i „klasické“ dotace na energetické úspory z Operačního programu Životní prostředí?

Určitě, všechny známé programy jako Operační program Životní prostředí (OPŽP), Národní program Životní prostředí, Nová zelená úsporám (NZÚ) a další pojedou dál. V OPŽP začíná další programové období a oblast energetických úspor u veřejných budov bude jeho důležitou součástí. Vedle snížení administrativní zátěže na žadatele bude podpora nově poskytována i komplexním projektům naplňujícím několik cílů zároveň. V jednom projektu tak budou moci obce například vyřešit zároveň energetické úspory budovy, instalaci obnovitelných zdrojů energie i adaptaci budovy na změnu klimatu. Podpora z Modernizačního fondu bude stávající programy doplňovat.

Určitě zajímavou příležitostí je podpora rekonstrukce a modernizace veřej-

Nejzajímavější pro obce bezpochyby budou tyto čtyři programy podpory: Modernizace veřejné dopravy, Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastruktura, Komunitní energetika a Modernizace soustav veřejného osvětlení.

ného osvětlení. Očekáváte velký zájem žadatelů?

To je myslím jedna z oblastí, o kterou bude mezi samosprávami velký zájem. Vidíme to, když vypisujeme dotace na výměnu či modernizaci veřejného osvětlení pro obce v CHKO, abychom zvýšili energetické úspory a snížili světelný smog. Obce mají připraveny projekty a po dotacích se vždy jen zapráší. Modernizační fond ovšem přináší v rámci tohoto programu ještě jeden podpůrný segment, který lze v rámci modernizace veřejného osvětlení realizovat, a tím je podpora rozvoje technologicky inovativních prvků, jež mohou být například součástí uceleného konceptu tzv. smart city.

Mezi relativně nové oblasti podpory patří komunitní energetika. Jak to bude s její podporou?

Komunitní energetika má slušný potenciál. V Česku zatím takových projektů není mnoho, ale některé už fungují. Jako příklad lze uvést energeticky soběstačnou obec Kněžice na Nymbursku, kde od roku 2006 využívají bioplynovou stanici a výtopnu, která zásobuje teplem celou obec. Dále je to obec Hostětín ve Zlínském kraji, která využívá tři fotovoltaické elektrárny a výtopnu na štěpku. Další jsou pak v plánu, například Praha chce vytvořit Společensví hlavního města Prahy pro obnovitelné zdroje energie, jež by se mohlo sestávat z tisíců malých fotovoltaických elektráren na střechách a balkonech domů. Podobný projekt chystá i město Písek. V Modernizačním fondu jsou peníze přímo na oblast komunitní energetiky v rámci jednoho samostatného programu, ale rád bych zdůraznil, že jelikož se často jedná o dlouhodobý koncept různých typů opatření, bude tato oblast podporována i z jiných programů Modernizačního fondu a dále hlavně také z OPŽP a NZÚ, případně i z Fondu pro spravedlivou transformaci u dotčených regionů, kde bude možné získat dotaci třeba na pořízení některých zdrojů a ostatních dílčích opatření.

Jak bude složité podat žádost? Dá se to například srovnat se současnými programy, které obce znají a využívají?

Kompletní administraci Modernizačního fondu bude mít na starosti Státní fond životního prostředí ČR. Ten má s přerodělováním dotací dlouholeté zkušenosti a obce jeho fungování dobře znají. Příjem a administrace žádostí bude navíc probíhat elektronicky přes IS SFŽP ČR, tedy přes stejný systém, který obce již nyní běžně využívají při podání žádosti o dotaci v Národním programu Životní prostředí. ●

► DOST BYLO NÁDOBÍ NA JEDNO POUŽITÍ, 60 MILIONŮ JDE NA JEHO ALTERNATIVY

Projekty podpořené z Operačního programu Životní prostředí sníží používání jednorázového nádobí.

Na mnoha místech Česka tak odzvoní kelímkům či nádobí na jedno použití.

Podporu za bezmála 60 milionů korun získalo 23 projektů zejména měst a obcí. Při nejrůznějších příležitostech se díky tomu bude používat nádobí, které místo do koše půjde do myčky a znovu na další akce.

Na městských akcích v České Kamenici přestanou používat jednorázové kelímky, stejným způsobem omezí jejich využití i v Poděbradech nebo Hodoníně. Díky ministerské dotaci rozšíří svou infrastrukturu pro poskytování vratných kelímků například společnost Nicknack, s. r. o., která tak bude moci nabídnout svůj vratný systém městům a obcím, jež nemají kapacity či dostatečné využití. Zajímavé jsou i projekty Bezpetek, a. s., které přispějí ke snížení spotřeby PET lahví

zřízením sítě pro natočení perlivé či neperlivé vody do vlastních nádob.

MŽP již vloni na podzim představilo návrh zákona o omezení dopadu jednorázových plastů na životní prostředí. V EU totiž od července letošního roku bude zakázán prodej mimo jiné vybraných jednorázových plastových výrobků, jako jsou příbory, talíře, brčka či vatové tyčinky. Dotace vedoucí ke snižování vzniku odpadů jsou účinným opatřením, díky němuž ČR nečeká na zákazy a omezení a aktivně jednorázové plasty eliminuje.

„Nikdo dnes nestojí o záplavy jednorázových plastů. Pro životní prostředí představují velkou a nesmyslnou zátěž. Díky připravované legislativě, mohutným dotacím a široké osvětě jsme na cestě ke skoncování se zbytečným

nádobím pro pouhou jednu konzumaci,“ vysvětluje ministr Richard Brabec a připomíná i iniciativu ministerstva #dostbyloplastu, která se právě na redukcí množství jednorázových obalů zaměřuje. Tato kampaň je důležitou součástí aktivit MŽP v této oblasti už od roku 2018, kdy vznikla s cílem připravit českou veřejnost a podnikatele na tehdy chystané změny evropské odpadové legislativy. Ministerstvo prostřednictvím #dostbyloplastu nejen pomohlo šířit osvětu o tématu, ale také přijímalo zpětnou vazbu o úskalích, na která občané naráželi, a snažilo se o jejich aktivní řešení. Zkušenost s dobrovolným omezováním plastů byla zásadní i pro přípravu související dotační výzvy OPŽP. V současné době se snažíme na kampaň navázat stabilní iniciativou na platformě pro udržitelné Česko – ČR 2030, spočívající v přijetí dobrovolného závazku podniků, veřejné správy i jednotlivců. Prostřednictvím těchto závazků jsou společnosti motivovány k udržitelnějšímu fungování, a to nejen v oblasti jednorázových plastů. ●

► Bude jabloň u Lidmanů evropským stromem roku? Podpořit ji můžete i vy

Foto: Jaroslav Winter

Český strom roku se uchází o evropské vítězství. Hlasovat je možné do konce února.

Košatá jabloň stojí na kouzelném místě u Lidmanů v Machově kousek od polských hranic pod stolovými horami Borem

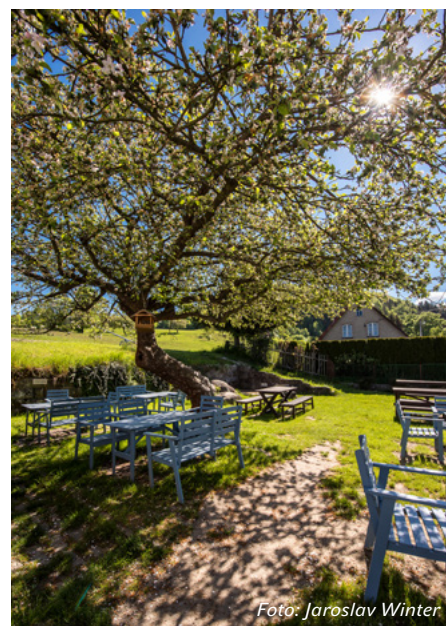

Foto: Jaroslav Winter

a Hejšovinou. Pod její korunou se setkávají nejen místní, ale i výletníci. V zimě přijíždějí běžkaři, v létě cyklisté a turisté. Byla také svědkem mnoha svateb.

Kožená reneta zimní již přes sedm dekad stíní návštěvníkům hostince U Lidmanů. Jablka z tohoto stromu plní každoročně štrůdl nebo se z nich dělají tradiční staročestí rytíři. Podle pamětníků byly

ve dvacátých letech minulého století na místě vysazeny čtyři jabloně. Když poslední z nich začala chřadnout, zachráněná větev dala život té současné.

V loňském roce uspěla jabloň v české soutěži Strom roku, kdy získala od lidí nejvíce hlasů. Do ankety ji přihlásila Místní akční skupina Stolové hory spolu s místní obcí, školami, zahrádkáři a dalšími spolky s podporou syna majitele původního hostince U Lidmanů, který ji vlastnoručně vysadil po konci druhé světové války. „Jabloň po několika letech od vysazení neplodila, tak tatínkovi někdo z hostů poradil, že má málo železa. Tatínek nelenil a zakopal k jejímu kořenům hřebíky. A opravdu pak začala plodit,“ vzpomíná pan Lidman.

Ted' se strom uchází o evropské prvenství. Hlasuje se do konce února na webových stránkách www.evropskystromroku.cz či www.trecoftheyear.org. Z jednoho e-mailu je možné poslat vždy jeden hlas. Více se můžete dozvědět na webu a facebookovém profilu MAS Stolové hory.

Jabloň bude o přízeň soutěžit s dalšími čtrnácti stromy z Evropy. Může navázat na loňskou českou vítězku, kterou se stala Chudobínská borovice stojící u Vířské přehrady.

Anketu Český strom roku pořádá Nadace Partnerství pod záštitou ministra životního prostředí Richarda Brabce. ●

► V Kroměříži obnovili náměstí Míru, přibyla zeleň a místa k odpočinku. Celé místo dostalo klidnější ráz.

KROMĚŘÍŽSKÉ NÁMĚSTÍ JE KLIDNĚJŠÍ A ZELENĚJŠÍ

Skoro každý si Kroměříž spojí s krásnými historickými památkami. Revitalizace se ale týkala náměstí, pro které je charakteristická spíše současnost než minulost. Dominantou náměstí Míru je totiž kruhový objezd, který propojuje hlavní silniční tahy vedoucí městem.

Radnice se rozhodla místo vylepšit. „Náměstí Míru před revitalizací nevypadlo hezky. Navíc tehdejší podoba prostoru ani zdaleka nevyužívala potenciál, který místo nabízí. Po revitalizaci se náměstí Míru proměnilo v reprezentativní prostor se zelení a místy pro krátkodobý odpočinek. Výrazně se změnilo také okolí památníku osvobození, které před revitalizací bylo s ohledem na jeho význam skoro až nedůstojné,“ říká mluvčí města Jan Vondrášek.

Místo dostalo novou podobu, na část investice získalo město dotační podporu z Operačního programu Životní prostředí. Náměstí krásí centrální alej kulovitých javorů a kvetoucí záhony podél cest. Alej vychází ze středového kruhového objezdu a tvoří tak výrazný kompoziční prvek, který vedle prostorové funkce vytváří odclonění od rušné dopravy. Před budovou Justiční akademie je zpevněný prostor s pergolou a kvetoucí alejí podél chodníku.

Z pergoly při teplotě nad 25 stupňů Celsia mlží voda, což v létě oživí rozpálené území a také zaleje rostliny, které konstrukci obepínají. Místo doplňuje trávník s úzkými chodníčky, živými stěnami a kvetoucími záhony. Živé stěny zároveň vytvářejí zákoutí s lavičkami zdánlivě oddělené od rušné křižovatky.

Po revitalizaci se náměstí Míru proměnilo v reprezentativní prostor se zelení a místy pro krátkodobý odpočinek.

Investice zahrnovala i opravu parkoviště před poliklinikou. Ve volném prostoru před Justiční akademií směrem ke kruhovému objezdu jsou lavičky a další zeleň. Zvoleny zde byly dlouhé lavičky bez opěradel, na které je možné si sednout i lehnout a pozorovat třeba okolní květinové záhony či jen tak relaxovat. Lavičky jsou záměrně umístěny v odlišných prostorách v návaznosti na zpevněné pěšiny a také mimo pěšiny u habrové stěny a v travnaté ploše u záhonu trav a levandulí. Kromě laviček na místě přibyla i stojany na kola, jeden z nich má nabíječku pro elektrokola.

Projekt naplnil představy města. „A některé části navíc ještě vyniknou poté, co doroste zeleň,“ podotýká mluvčí města. Proměnu oceňují i obyvatelé, líbí se jim více zeleně, vodní prvky i zmiňovaná nabíječka.

Ve zvelebování veřejných prostranství chce město pokračovat, v plánu je revitalizace Masarykova náměstí. ●

O MĚSTĚ

Znamé hanácké město v sobě soustředí skvosty světového umění, architektury, kulturní i přírodní památky a unikátní sbírky, které po staletí nashromáždili olomoučtí biskupové a arcibiskupové. Právě oni si vybrali Kroměříž za své letní sídlo a zásadně ovlivnili vzhled i celkový význam města. Vytvořili z města centrum vzdělanosti, zvali věhlasné osobnosti, stavitele, myslitele i umělce a nashromáždili sbírky, které do města dodnes lákají statisíce návštěvníků ročně. Není divu, že Kroměříž a její památky patří k nejnavštěvovanějším místům v Česku a je nazývána hanáckými Athénami. Druhá nejvzácnější obrazárna u nás s věhlasným obrazem Apollo a Marsyas od Tiziana Veceliho, Foucoultovo kyvadlo, které dokazuje otáčení Země kolem své osy a je jedním z pouhých čtyř kyvadel tohoto druhu na světě, unikátní architektura s dominujícím zámekem, kostely a měšťanskými domy, původní mincovna se sbírkami arcibiskupských mincí a medailí, zámecké vinné sklepy produkující dodnes kvalitní mešní vína – to jsou jen některé z unikátních možností, které Kroměříž nabízí a které jinde nenajdete.

► MŽP CHYSTÁ MILIARDY KORUN NA VÝSTAVBU ZELENÝCH STŘECH

Jen v programu Nová zelená úsporám se o toto adaptační opatření pro budovy zvedl zájem mezi roky 2019 a 2020 trojnásobně. **Střeby porostlé vegetací dokážou účinně zadržovat dešťovou vodou a díky jejímu odpařování ochlazují své okolí.**

Kromě toho nabízejí útočiště řadě druhů živočichů, zejména hmyzu, a v neposlední řadě pomáhají snížit množství vody, které končí v kanalizaci. To jsou hlavní důvody, proč vláda podporuje výstavbu zelených střech jako součást opatření na zmírnění dopadů změny klimatu. Na období 2021–2027 chystá širokou nabídku finanční podpory i legislativní změny.

„Zelené střeby se osvědčily, což ukazuje i rostoucí zájem o dotace na jejich výstavbu z našich programů. Proto je i nadále budeme podporovat z EU fondů, programu Nová zelená úsporám, počítáme s nimi i v nově vznikajícím Modernizačním fondu. Jen v novém Operačním programu Životní prostředí budeme mít na projekty hospodaření s dešťovou vodou, kam spadají i zelené střeby, připraveny minimálně 2 miliardy korun,“ říká ministr životního prostředí Richard Brabec.

Aktuálně je v Operačním programu Životní prostředí (OPŽP) otevřena výzva č. 144, ve které obce, kraje a další veřejné subjekty, jako jsou například školy nebo domovy pro seniory, mohou získat na zelenou střechu dotaci ve výši až 85 % z celkových způsobilých výdajů. Podporu poskytuje Státní fond životního prostředí ČR na samostatnou výstavbu zelené střechy a se spuštěním nového programového období bude možné výstavbu zelené střechy řešit i jako součást komplexní rekonstrukce budovy zaměřené na energetické úspory a obnovitelné zdroje energie nebo při výstavbě zcela nové pasivní nebo tzv. plusové budovy.

„Pro zájemce, kteří nestihli projekt připravit do aktuálně běžící výzvy, nově nabízíme dotaci až 5 milionů na kompletní projektovou přípravu v Národním programu Životní prostředí. Obce tak mají možnost využít čas, než se spustí výzvy v novém programovém období OPŽP, a nachezvat si projekty týkající se nejen výstavby zelených střech, ale obecně hospodaření s dešťovou

1. Novostavba se zelenou střechou rodinného domu ve Zlíně, **dotace na zelenou střechu: 18 000 Kč.**

2. Zateplení rodinného domu se zelenou střechou v Hradci Králové, **dotace na zelenou střechu: 32 500 Kč.**

vodou a zadržování vody v krajině,“ informuje ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman.

Kromě toho výzva nabízí veřejným subjektům podporu i na výměnu nepropustných zpevněných povrchů za propustné, akumulaci podzemní nádrže na zachytávání srážkových vod a jejich opětovné využití i další varianty zachycování vody, jako jsou dešťové zahrady nebo povrchová vsakovací a retenční zařízení doplněná zelení. Všechna tato opatření se nazývají souhrnně Velká dešťovka a jejich smyslem je zajistit co nejlepší zadržování vody v zástavbě.

Domácnostem, společenstvím vlastníků jednotek či dalším majitelům rodinných a bytových domů je určen program Nová zelená úsporám (NZÚ). Z něj je možné získat podporu na zelenou střechu opět buď při rekonstrukci zaměřené na energetické úspory, nebo při výstavbě nových úsporných budov. Vloni program navýšil podporu z 500 na 800 Kč/m² střechy. V průběhu roku 2021 dojde k rozšíření podpory rekonstrukce bytových domů na území celého Česka, čímž dojde ke zpřehlednění systému podpory (nyní je podpora rekonstrukce bytových domů zaměřena jen na Prahu, pro ostatní regiony je podpora poskytována z Integrovaného

regionálního operačního programu, který řídí Ministerstvo pro místní rozvoj).

Zkrátka neprijdou ani podnikatelé, kterým se nově otevře Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OPTAK – pokračování Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost), který řídí Ministerstvo průmyslu a obchodu. Podpora bude poskytována jak na samostatnou výstavbu zelených střech, tak například i na výsadbu funkční vegetace v rámci revitalizace podnikových areálů a okolí komerčních budov. Podobně jako u OPŽP budou podporovány i další systémy na zachycování a využití srážkové vody. ●

► Novela zákona o veřejných zakázkách specifikuje odpovědné zadávání

Novelizace zákona o zadávání veřejných zakázek přináší nové zásady. **Ty se dotýkají sociálně a environmentálně odpovědného a inovativního přístupu zadavatelů při zadávání veřejných zakázek.**

Novela do zákona o zakázkách vkládá definice, co se pro účely zákona rozumí sociálním, environmentálním a inovativním zadáváním. Je účinná od 1. ledna 2021, nová pravidla by se tedy měla uplatnit na všechny úkony zadavatele, které následují po tomto datu. Pokud bylo například otevřené řízení zahájeno před 1. lednem 2021, neplyne ze zavedení nových zásad pro zadavatele povinnost měnit již stanovené zadávací podmínky.

Zásady je třeba uplatňovat při zadávání veřejných zakázek, u nichž je to vzhledem k jejich povaze a smyslu možné, a to konkrétně při vytváření zadávacích podmínek a při vytváření podmínek pro hodnocení nabídek a výběr dodavatele. Tuto zásadu jsou povinni aplikovat všichni zadavatelé a na všechny veřejné zakázky bez ohledu na druh zakázek a jejich předpokládanou hodnotu.

Tři konkrétní zásady

Konkrétní zásady jsou patrné z Pravidel uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy. Jsou celkem tři. Prvním pravidlem je zohledňování environmentálních aspektů při nákupu zboží a služeb. Státní správa a samospráva by měly nakupovat výrobky, služby a práce s nižšími dopady na životní prostředí. Cílem je omezit spotřebu energií, vody, surovin, produkce odpadů a dalších.

Druhým pravidlem je zohlednění sociálních a širších společenských aspektů souvisejících s nakupovaným zbožím, službami a stavebními pracemi. Veřejní zadavatelé z řad státní správy a samosprávy požadují, aby při realizaci plnění za veřejné prostředky docházelo k podpoře zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce, ke zvyšování kvalifikace těchto osob a k zajištění důstojných pracovních podmínek v celém dodavatelském řetězci.

Třetí zásada říká, že státní správa a samospráva svým efektivním a transparentním přístupem k nákupu zboží a služeb vytvářejí příklad pro další instituce a subjekty veřejného i soukromého sektoru.

Kde zásady uplatnit

Zásady lze uplatnit při vytváření zadávacích podmínek a při vytváření podmínek pro hodnocení nabídek a výběr dodavatele, na

příklad v rámci podmínek účasti, stanovení hodnotících kritérií, při stanovení kritérií pro snížení počtu účastníků zadávacího řízení nebo snížení počtu předběžných nabídek nebo řešení, pokud jsou tyto postupy zákonem pro daný typ zadávacího řízení připuštěny. Zadavatel také může za účelem zjištění možností, jak uplatnit a naplnit nové zásady při zadávání veřejných zakázek, využít předběžných tržních konzultací.

Je také možné, že u některých veřejných zakázek nebude vzhledem k povaze a smyslu zakázky možné nové zásady zohlednit. Možnost či nemožnost zohlednit nové zásady je nutné posuzovat u každé veřejné zakázky samostatně. Zadavatel je však povinen svůj postup řádně odůvodnit. Zadavatel tak bude muset být schopen obhájit, proč a jak byly zásady zohledněny, případně proč nové zásady zohledněny nebyly. ●

Přihlížejte i k ostatním zásadám

Argumenty pro zvolený postup zadavatele by se měly opírat především o povahu a smysl zadávané veřejné zakázky. Současně je nutno zdůraznit, že při posuzování otázky aplikace nových zásad je potřeba přihlížet také k ostatním zásadám stanoveným v zákoně o zadávání veřejných zakázek. Všechny zásady je třeba vykládat ve vzájemném souladu. Nelze opomenout ani povinnost zadavatelů postupovat při nakládání s veřejnými finančními prostředky v souladu s principy 3E.

V současné době lze zadavatele odkázat např. na metodické stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj ČR nebo na stanovisko expertní skupiny MMR k zákonu o zadávání veřejných zakázek. V případě zájmu o školení mohou zadavatelé nahlédnout na stránky Institutu odpovědného veřejného zadávání, ale školení a semináře na toto téma jsou nyní v nabídce celé řady dalších institucí.

Co se týče Pokynů pro zadávání veřejných zakázek v OPŽP 2014–2020, k jejich případné aktualizaci dojde v případě, že bude v souvislosti s uvedenou novelou aktualizován Metodický pokyn pro oblast zadávání veřejných zakázek pro programové období 2014–2020, jehož gestorem je Ministerstvo pro místní rozvoj. Do té doby platí, že Pokyny pro zadávání veřejných zakázek v OPŽP 2014–2020 zůstávají ve stávající podobě. ●

ECHO

V parku Trnkova v Brně-Lišni vznikne nádrž na zachytávání dešťovky

Město schválilo projekt Regenerace veřejného parku Trnkova – akumulaci nádrž pro potřeby závlivy. Jeho cílem je instalace podzemní akumulaci nádrže na dešťovou vodu, která bude umístěna v blízkosti parku Trnkova v Lišni. Na projekt bude město žádat o dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Zachycená voda poslouží jako zdroj závlivy pro přilehlé okolí. Instalace retenční nádrže je součástí úpravy parku, která navazuje na komplexní řešení regenerace celé lokality. Ostatní úpravy jsou realizovány mimo dotační projekt.

Opava dostala peníze na kompostéry

Skoro 3 miliony korun činí dotace z Operačního programu Životní prostředí, díky které může město Opava pořídit kompostéry, ale také box na použité knihy, CD a DVD. Město nakoupí 830 kompostérů, které budou následně předány jednotlivým žadatelům. Radnice připravuje výběrové řízení na dodavatele. Nádobí mají být k dispozici někdy v druhé polovině tohoto roku. Lidé si je na pět let zdarma od magistrátu půjčí a následně si je zdarma ponechají. Někteří zájemci jsou už evidováni od loňského průzkumu, další se mohou přihlásit pomocí dotazníku. Ze stejného programu další finance poputují na pořízení boxu, kam může veřejnost kdykoli odkládat přebytečné knihy nebo hudební a filmové nosiče.

Opava bojuje proti jmelí

Město Opava se pustilo do boje s nadměrným šířením jmelí. Podarilo se mu získat dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Na začátku ledna bylo zahájeno kácení a ošetření dřevin v osmi lokalitách města. Největší objem prací bude uskutečněn v prostoru městských sadů, kde bude káceno 83 stromů a ošetřeno 198 kusů. Z dalších lokalit, kde bude provedeno významnější ošetření dřevin, lze uvést okolí kostela svatého Petra a Pavla v Jaktarži nebo kolem ulic Hradecká a Olomoucká. Káceny budou pouze silně napadené dřeviny, a to mimo vegetační období. Jednotlivé stromy budou ošetřeny formou zdravotního řezu, u dřevin s vyšší mírou napadení pak bude provedeno odborné obvodové seřezání koruny.

Aktualizovali jsme manuál

Upozorňujeme příjemce, kteří žádají o dotaci prostřednictvím Agendového informačního systému SFŽP ČR, že v sekci Dokumenty na stránkách Národního programu Životní prostředí (www.narodni-programzp.cz) mají nyní k dispozici aktualizovaný dokument „Manuál – Jak podat žádost o platbu dotace“.

V Manuálu naleznete podrobnější popis procesů souvisejících s vkládáním účetních dokladů a následně podáním a proplacením žádosti o platbu. Mimo jiné zjistíte, jaké údaje zadávat do systému AIS při vkládání různých druhů účetních dokladů, jak provést opravu v zadaném účetním dokladu při vrácení žádosti o platbu nebo kde nalézt údaje potřebné k účtování o poskytnuté dotaci.

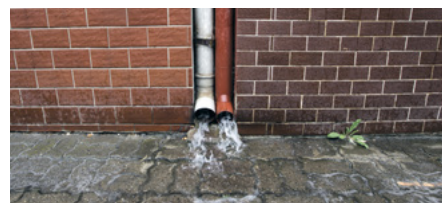
Dále upozorňujeme příjemce, kteří měli v uzavřených smlouvách plánované prostředky na rok 2020, že bez ohledu na to, zda prostředky čerpali, či nikoli, může dojít k proplacení žádosti o platbu v roce 2021 až po předložení finančního vypořádání. Toto vypořádání jim bylo k potvrzení zasláno prostřednictvím nástěnky v systému AIS. ●

Dotace na přípravu projektů můžete čerpat do konce března

Žádosti do dvou dotačních výzev na projektovou přípravu je stále možné posílat. **Lze si tak připravit projekt a následně čerpat dotaci z nového programového období Operačního programu Životní prostředí.**

Výzva č. 3/2020 je vhodná pro ty, kteří plánují výstavbu kanalizace, čistírny odpadních vod nebo její intenzifikaci. Výzva chce nastartovat čerpání finančních prostředků v novém programovém období 2021–2027, a to podporou přípravy projektů v oblasti vodohospodářské infrastruktury. Žadatel tak získá nejen dotaci, ale i dostatek času na zpracování kvalitního projektu. Je možné nově žádat i na samostatnou projektovou přípravu na výstavbu kanalizace či výstavbu/modernizaci čistírny odpadních vod nikoli pouze jako součást komplexních projektů. Je tak možné podpořit dílčí realizace vodohospodářských projektů.

Výzvu č. 6/2020 mohou využít žadatelé, kteří chystají projekty se zaměřením na realizaci přírodně blízkých protipovodňových

opatření, hospodaření se srážkovou vodou, revitalizaci a renaturaci vodních toků, obnovu ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů či realizaci přírodně blízkých opatření cílených na zpomalení povrchového odtoku vody a protierozní ochranu. Peníze mohou získat na projektovou přípravu. Termín podávání žádostí končí 31. března, případně dříve, pokud se vyčerpá určená alokace. ●

AKTUÁLNÍ VÝZVY NÁRODNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Pakt starostů a primátorů pro klima a energii Ukončení příjmu žádostí: 30. 7. 2021, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 10 000 000 Kč	Výzva č. 7/2020 podporuje zlepšení životního prostředí ve městech a obcích a přispívá k dosažení klimaticko-energetických závazků. Samosprávy mohou získat peníze na zpracování akčního plánu pro udržitelnou energii a klima, případně jeho aktualizace, dále na organizaci místních dnů pro klima a energii, jejichž účelem je zvýšení veřejného povědomí o ekologických tématech. Rovněž je možné podpořit zřízení jednoho nového pracovního místa pro pracovníka obce nebo městské části na plný nebo částečný pracovní úvazek. Příjemce podpory musí být již před podáním žádosti registrován v oficiální databázi signatářů Paktu starostů a primátorů.
Projektová příprava – hospodaření s vodou Ukončení příjmu žádostí: 31. 3. 2021, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 100 000 000 Kč	Výzva č. 6/2020 pomůže zajistit financování nákladů na projektovou přípravu, stavební a zadávací řízení na projekty zaměřené na realizaci přírodně blízkých protipovodňových opatření, hospodaření se srážkovou vodou a revitalizace a renaturace vodních toků, obnovu ekostabilizačních funkcí vodních a na vodu vázaných ekosystémů a realizaci přírodně blízkých opatření cílených na zpomalení povrchového odtoku vody a protierozní ochranu, pro které bude následně vypsána výzva v OPŽP 2021–2027.
Projektová příprava – vodohospodářské projekty Ukončení příjmu žádostí: 31. 3. 2021 nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 250 000 000 Kč	Výzva č. 3/2020 se zaměřuje na financování nákladů na projektovou přípravu, stavební a zadávací řízení na vodohospodářské projekty, pro které bude následně vypsána výzva v OPŽP 2021–2027. Dotace na pořízení projektové přípravy na vybudování vodovodu, úpravy vody a přivaděčů pokryje až 90 % výdajů a vyšplhat se může až na částku 5 milionů korun. Nově je možné žádat na samostatnou projektovou přípravu na výstavbu kanalizace či výstavbu/modernizaci čistírny odpadních vod. Oprávněnými příjemci mohou být obce, dobrovolné svazky obcí, obchodní společnosti a zájmová sdružení právnických osob ovládané z více než poloviny veřejnoprávními subjekty.

AKTUÁLNÍ VÝZVY NÁRODNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Ekologická likvidace autovraků Příjem žádostí: od 4. 1. do 31. 3. 2021, od 3. 1. do 31. 3. 2022 Alokace: 50 000 000 Kč	Výzva č. 13/2019 poskytuje 50 milionů korun na ekologické zpracování autovraků. Žádosti o podporu mohou podávat právnické a fyzické osoby, které mají oprávnění podnikat v oboru nakládání s nebezpečnými odpady a mají souhlas k provozování autovrakoviště. Dotace je určena na kompletní zpracování autovraků, respektive zpracování odpadů (komodit) z těchto autovraků.
Domovní čistírny odpadních vod Ukončení příjmu žádostí: 30. 6. 2021, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 200 000 000 Kč	Výzva č. 12/2019 je určena na zlepšení čištění splaškových vod pomocí domovních čistíren pro oblasti, kde není z technického či ekonomického hlediska možnost připojení nemovitosti ke stokové síti zakončené ČOV. Dotaci je možné získat na vybudování soustavy domovních čistíren odpadních vod do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel. Příspěvek se vztahuje pouze na čistírny u budov využívaných k trvalému bydlení a na budovy ve vlastnictví obce. Soustava musí zároveň odkanalizovat minimálně 30 procent z celkového počtu obyvatel v dané části obce či města.
Výsadba stromů Ukončení příjmu žádostí: 30. 4. 2021, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 200 000 000 Kč	Výzva č. 9/2019 je novým dotačním programem na podporu komunitní výsadby listnatých stromů na veřejných prostranstvích. Získat dotaci až 250 tisíc korun, zasadit stromy a zapojit se do celonárodní iniciativy Sázíme budoucnost může prakticky každý. Příspěvek je určen k úhradě sazenic, potřebného materiálu i následné péče o stromy. Žádat mohou všechny subjekty s prokazatelným vztahem k místu realizace projektu s výjimkou politických stran a hnutí.
Průzkum, posílení a budování zdrojů pitné vody Ukončení příjmu žádostí: 30. 6. 2021, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 750 000 000 Kč	Výzva č. 2/2018 se zaměřuje na zlepšení zásobování pitnou vodou a vyhledávání nových zdrojů vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou v odpovídající kvalitě. Do podporovaných projektů patří realizace nových nebo regenerace stávajících zdrojů vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou, stavba, zkapacitnění, případně rekonstrukce nefunkčních přivaděčů pitné vody a realizace průzkumných vrtů za účelem vyhledání zdrojů pitné vody pro zásobování obyvatelstva.
Dešťovka Ukončení příjmu žádostí: do vyčerpání alokace Alokace: 440 000 000 Kč	Výzva č. 12/2017 podporuje udržitelné a efektivní hospodaření s vodou v obcích. Motivuje vlastníky a stavebníky obytných domů k udržitelnému a efektivnímu hospodaření s vodou a snižuje tak množství pitné vody odebírané z povrchových a podzemních zdrojů. Výzva je pokračováním úspěšného programu Dešťovka. O peníze je možné žádat na systémy, které využívají srážkovou vodu pro zalévání zahrady, na splachování toalet, případně na takové systémy, které budou recyklovat odpadní vodu. Výzva je určena pro majitele domů.
Územní studie krajiny Ukončení příjmu žádostí: 31. 12. 2023, nejpozději však do vyčerpání alokace Alokace: 35 000 000 Kč	Výzva č. 14/2016 nabízí obcím kofinancování ve výši 10 procent na projekty územních studií krajiny podpořených z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) v gesci Ministerstva pro místní rozvoj. Podmínkou získání dotace je vydané rozhodnutí o poskytnutí finanční podpory v IROPu, konkrétně v prioritní ose 3 operačního programu, určené na územní studie krajiny. O dotaci mohou žádat obce s rozšířenou působností.

PROJEKT V ČÍSLECH (II. ETAPA)

Celkové způsobilé výdaje
7 558 670 Kč
Příspěvek EU
7 558 670 Kč

Foto: Rostislav Matuška

► KOZMICKÉ PTAČÍ LOUKY BUDOU TĚŠIT I BUDOUCÍ GENERACE MILOVNÍKŮ PŘÍRODY

Kozmické ptačí louky, soukromá přírodní rezervace, jsou územím ucelenějších nivních luk v povodí řeky Opavy. **V minulosti se jim nevyhnuly necitlivé a likvidační zásahy, které zdecimovaly zdejší rostlinná společenstva a následně i populace motýlů a ptáků.** Ochránci přírody mokřady před několika lety revitalizovali a pomohli je tak zachovat pro další generace milovníků přírody.

Kozmické ptačí louky jsou naprostým unikátem v krajině Hlučínska. Jde o lokalitu, na jejímž území se nacházejí ucelenější nivní psárkové a ostřicové louky a mokřadní biotopy v povodí řeky Opavy. V dobách, které nebyly vůči přírodnímu prostředí příliš vnímavé, je téměř k nepoznání změnila radikální zásahy včetně melioračních úprav, narovnávání toků a zavážení a soustavného odvodňování zdejších mokřadů. Po mnoho let se stav území rychle a stále více zhoršoval. Velká část luk byla přeorána na políčka a intenzivně chemizované otavní louky, v jiných částech na nich byly vysázeny smrky a borovice. Netrvalo to dlouho a takové zásahy se nevyhnutelně pro-

jevily na poklesu místní biodiverzity. Ubývala rostlinná společenstva, motýli i ptáci.

Přes to všechno si louky alespoň částečně zachovaly vysokou biologickou hodnotu a projekty na záchranu kozmických mokřadů, které se tu v uplynulých několika letech uskutečnily, se měly od čeho odrazit. S podporou z OPŽP tu ochránci přírody ze ZO ČSOP Ochránce a z potravinářské firmy z Otice vytvořili vytvořili tůň a provedli celkovou revitalizaci mokřadu.

„Myšlenka tohoto projektu se zrodila z velkého obdivu a lásky k přírodě a také ze společenské odpovědnosti a potřeby chránit tu přírodu, která nám ještě zbývá, a zachovávat její funkce i pro příští generace,“ říká ekoložka

Marie Slabejová. „Tento projekt obohacuje přírodu o nová území tím, že jí navrácí melioracemi dříve znehodnocené plochy,“ popisuje. S nápadem obnovit Kozmické louky přišli před lety majitelé a zkladatelé potravinářské společnosti z Otice, konkrétně Kamil Lisal. Firma do obnovy dává vlastní peníze, vykupuje pozemky a shání dotace. Současně velmi úzce spolupracuje s ZO ČSOP Ochránce.

Začínali od nuly

Při opětovném budování ptačích luk bylo nutné začít úplně od nuly, protože cenná společenství vzácných druhů mokřadní flóry a ptactva byla téměř zničena.

Foto: archiv Semix

Foto: archiv Semix

Foto: archiv Semix

Foto: archiv Semix

„Území Kozmických ptačích luk se nachází v nivě řeky Opavy a v minulosti patřilo k jednomu z nejvýznamnějších hnízdišť břehouše černoocasého (*Limosa limosa*) u nás. Ještě v roce 2002 bylo pozorováno sedm párů a doloženo pět hnízd tohoto kriticky ohroženého bahňáka,“ přibližuje Marie Slabejová, podniková ekoložka. „Hrubé a nešetrné meliorace s intenzivním zemědělstvím minulého století měly za následek ochuzení celkové biodiverzity krajiny a narušení vodního režimu. Veškeré úpravy této oblasti tak vedou k nápravě škod, které v tomto botanicky a faunisticky cenném území vznikly,“ zdůrazňuje.

Po časově a finančně náročném odkupu pozemků byla z prostředků OPŽP mezi lety 2013 a 2014 vybudována tzv. první etapa obnovy přírody Kozmických ptačích luk s názvem Obnova tůň a revitalizace mokřadu Kozmické ptačí louky.

„V rámci projektu jsme vytvořili soustavu tůň o celkové rozloze 3,3 hektaru s hloubkami od půl metru do téměř dvou metrů. Součástí terénních úprav byla také revitalizace melioracemi napřímeného a kanalizovaného

ho toku pod názvem Přehýbné vytvořením nového, meandrujícího koryta o délce 800 metrů. Podél cyklostezky lemující ptačí louky jsme vysadili několik metrů široký a 500 metrů dlouhý pás původních českých druhů keřů. Mezi například trnkami, hlohy, řešetlákem a šípky najde hmyz, ptáci a drobní savci dostatek potravy, úkrytů a bezpečné prostory pro hnízdění,“ vypočítává Marie Slabejová, co všechno projekt přinesl.

Druhá etapa

Po dalších, především finančně náročných odkupech a výměnách pozemků mohli na přelomu let 2017 a 2018 – opět za podpory z prostředků SFŽP ČR – realizovat tzv. druhou etapu s názvem Mokřady Kozmické ptačí louky, II. etapa.

„V této fázi jsme vybudovali jedenáct vodních objektů o rozloze celkové vodní plochy 3,2 hektaru,“ říká Marie Slabejová. Tato soustava jedenácti vodních objektů je rozčleněna do několika desítek drobných a mělkých jezírek s ostrůvky a byla navržena tak, aby co nejvíce

1. KOZMICKÉ PTAČÍ LOUKY, pohled směrem k Hlučínské šterkovně, první (dále) a druhá (blíže) etapa.

2. VODOUŠ RUDONOHÝ

3. JEŘÁBI POPELAVÍ

4. PISILA ČÁPONOHÁ

5. ČEJKA CHOCHOLATÁ, která je ve znaku Kozmických luk.

připomínala přirozené mokřady nebo slepá ramena v blízké vzdálenosti protékající řeky Opavy. I v této části projekt pamatoval na ostatní zástupce fauny, jako jsou plazi a obojživelníci, pro něž bylo zřízeno několik vyvýšených takzvaných „hrůd“ jako ochrana před zaplavením a povodněmi.

Tento komplex periodicky promokřených tůň a trvalých vodních ploch navazuje na první etapu a hned v první sezóně na této ploše zahnízdila řada druhů ptactva. Tůně využily i ropuchy zelené a celá řada skokanů.

Třetí etapa

S ohledem na regeneraci stávajících podmáčených ploch přichystali ochránci na Kozmických ptačích loukách třetí etapu, která se od obou předchozích odlišuje, protože umožní přirozený rozliv vody do luk a podpoří nejen bohatou mokřadní květenou, ale otevře

Jedinečný biotop Kozmických ptačích luk o rozloze 64 hektarů je domovem řady živočišných druhů, především ptáků z podřádu bahňáků, kteří v naprosté většině z naší krajiny ulivem zániku vhodných hnízdišť velmi rychle mizí.

6

Foto: archiv Semix

7

Foto: archiv Semix

8

6. ČEJKY CHOCHOLATÉ

7. SMĚS VODOUŠŮ – BAHŇÁCI

8. a 9. DRUHÁ ETAPA, průběh budování a dokončení.

Foto: archiv Semix

9

Foto: archiv Semix

Mokřady přilákaly vzácné ptactvo

Samotné realizační práce nebylo vždy úplně jednoduché provést. „Všechny terénní úpravy na zamokřené lokalitě je možné provádět pouze v zimě, kdy je jinak trvale vlhká půda ztuhlá mrazem,“ vysvětluje Marie Slabejová. „Vše bylo ztíženo mrazy zimami posledních let, kdy těžká technika jako bagry a nákladní automobily nemohly loukami projet, aniž by se hned zabořily hluboko do bahnitě půdy. A když zapadne taková nákladní tatra s korbou plnou mokré zeminy, to pak vůbec není jednoduché,“ vypráví. „Naši kolegové, kteří tůně budovali, byli našťáší profesionálové a celou akci bezchybně zvládli,“ dodává.

Nově vytvořená lokalita podle jejích slov neslouží pouze hnízdním druhům ptactva, ale objevují se i vzácnější druhy, které v naší krajině vlivem zániku přirozených biotopů už léta nehnízdí. Tito ptáci na Kozmických ptačích loukách odpočívají při svých dlouhých tazích a hledají potravu. „Velmi milým překvapením byli písarčí čáponohá, koliba velká, tenkozobci opační, ale i řada druhů vodoušů,“ říká.

„Odměnou za dokončenou práci pro nás byla hnízdní sezóna 2018, která na sebe nenechala dlouhou čekat, kdy se na mnoha březích nových tůň objevila ptačí hnízda. Například kulík říční využil zbytky podsypového štěrku pro svá čtyři vajíčka a s úspěchem vyvedl čtyři mláďata,“ oceňuje vydařený projekt Marie Slabejová.

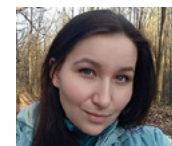
Výčet nových obyvatel Kozmických ptačích luk tím nekončí. I mnoho párů čejek chocholatých, racků chechtavých a vodoušů rudonohých uvítalo nové území jako svůj „letní“ domov a vyvedli zde svá kuřátka.

Na Kozmických loukách je možné pozorovat ptáky během celého hnízdního období a také v průběhu jarních a podzimních tahů. Mezi ptáky, které je možné tu zahlédnout, jsou chráněné druhy jako volavka bílá, orl mořský, čáp černý či moudivláček lužní, ale i velké množství běžných druhů ptáků a kromě nich i další ohrožené živočichy, jako je kuňka obecná, blatnice skvrnitá nebo rosníčka zelená, tedy především obojživelníky. Všechny je návštěvníkům představuje sedm informačních panelů a ptačí pozorovatelná.

Sedmimetrová ptačí rozhledna nazvaná v symbolickém gestu na počest nedávno zesnulého ředitele Ostravské zoologické zahrady Pozorovatelná Petra Čolase se nalézá jihozápadně od obce Kozmice.

„Velmi nás těší a motivuje, že šetrný management květnatých luk ‚rychle‘ přinesl výsledky a umožnil rozvoj rostliny krvavce totenu. Tím pomohl stabilizovat vymírající populaci ohroženého motýla modráčka bahenního,“ přidává hezký příběh na závěr. „Naše práce nikdy nekončí. Neustále Kozmické ptačí louky šetrnými zásahy tvarujeme a vytváříme cestu nádherné a pestré přírodě, která zde v minulosti byla a nyní se díky těmto úpravám pomalu navrácí,“ uzavírá příběh obnovy Kozmických ptačích luk Marie Slabejová. ●

DŮLEŽITOST MOKŘADNÍCH BIOTOPŮ V NAŠÍ KRAJINĚ SLOVY MARIE SLABEJOVÉ

V posledních pár letech jsme všichni zaznamenali velmi suché a extrémně teplé počasí a to, že vody velmi ubývá. Na mnoha místech

vidíme už jen prázdná koryta a sluncem vysušená dna tůň. Nejen to vyzvedává hodnotu mokřadních biotopů, které dokážou vodu v krajině efektivně zadržet, zmírnit povodně a ustálit výkyvy v hladině spodních vod. Ihned po deštých lesích jsou mokřady místa s největší druhovou pestrostí rostlin i živočichů a stabilizují tím celý ekosystém. Parazitě a škůdci zde mají přirozené nepřátele a nepůsobí tak fatálně jako v krajině intenzivně obhospodařované, zatížené hnojivem a velkým množstvím pesticidů. Pokud bude v budoucnu takových lokalit přibývat, je to nejlepší cesta ke zdravé budoucnosti dalších generací.

Foto: Jan Unucka

S ÚDRŽBOU KOZMICKÝCH PTAČÍCH LUK POMÁHÁ I STÁDO 26 HŘEBCŮ PLEMENE EXMOORSKÝ PONY

Kozmické ptačí louky jsou projektem, kterým byly přírodě navraceny melioračními dřívě znehodnocené plochy. Nyní jsou zdejší nivní louky vypásány divokými koňmi z Exmooru.

Exmoorstí koně pečlivě vypásají traviny a napomáhají tak údržbě lokality a rozvoji pestré nektarodárné flóry a tím i fauny. To, společně s přítomností veterinárně neošetřeného koňského trusu, významně podporuje hmyzí populace na loukách. Drobná koňská kopýtka roztvářejí travní drn a napomohou nástupu konkurenčně slabších a mnohdy vzácných, až ohrožených druhů rostlin, například orchidejí. Tyto volné plošky ke svému hnízdění využívají i řada ptáků, především čejky chocholaté, vodouši rudonohí a další bahňáci.

Foto: Jan Unucka

Foto: Jan Unucka

AKTUÁLNÍ VÝZVY OPŽP PODPORUJÍ PESTROU ŠKÁLU PROJEKTŮ

Priorita přináší stručný přehled aktuálních výzev. Jejich kompletní znění včetně všech podporovaných aktivit naleznete na stránkách programu www.opzp.cz.

Posílit biodiverzitu Ukončení příjmu žádostí: 30. 6. 2021 Alokace: 40 000 000 Kč	110. výzva Cílem je zastavení úbytku biologické rozmanitosti a degradace ekosystémových služeb. Do typu podporovaných projektů a aktivit patří předcházení, minimalizace a náprava škod na majetku způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů s výjimkou opatření proti rybožravým predátorům podporovaným v rámci akvakultury prostřednictvím Operačního programu Rybářství. Podporuje realizaci opatření na zajištění prevence a zmírnění přímých škod způsobených níže vyjmenovanými chráněnými druhy na zemědělských kulturách a hospodářských zvířatech. Podporována budou pouze opatření, která jsou předmětem notifikace u Evropské komise, tedy realizace opatření na zajištění prevence škod způsobených zvláště chráněnými druhy, jako je vlk, rys, medvěd a ještáb. Oprávněnými příjemci podpory jsou fyzické osoby podnikající a podnikatelské subjekty působící v oblasti zemědělské prvovýroby.
Ochrana národně významných chráněných území Ukončení příjmu žádostí: 1. 3. 2021 Alokace: 210 000 000 Kč	142. výzva má za cíl zajištění potřebné péče o předměty ochrany na národně významných chráněných územích, jež jsou stanoveny schválenými plány péče, v územích Natura 2000 jsou to souhrny doporučených opatření. Podporováno je zajištění péče o NP, CHKO, NPR, NPP (včetně jejich ochranných pásem) a lokality soustavy Natura 2000 a dále PR a PP na pozemcích a/nebo stavbách ve vlastnictví státu s právem hospodaření organizační složkou státu. Oprávněnými žadateli jsou Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa jeskyní ČR a správy národních parků.
Dešťovka pro obce Ukončení příjmu žádostí: 1. 3. 2021 Alokace: 1 000 000 000 Kč	144. výzva se zaměřuje na hospodaření se srážkami a projekty, které pomáhají s adaptací měst a obcí na změny klimatu. Mezi podporovaná opatření patří hospodaření se srážkovými vodami v intravilánu a jejich využití. Žadatelé mohou získat peníze například na podzemní nádrže, podzemní a povrchová vsakovací zařízení, průlehy, přeměnu povrchů z nepropustných na propustné, na retenční nádrže, na výstavbu střech s akumulační schopností (vegetační, retenční) a další opatření pro využívání dešťové vody. Mezi další podporovaná opatření patří například projekty na zprůtočnění nebo zvýšení retenčního potenciálu koryt vodních toků a přilehlých niv nebo na obnovení, výstavbu a rekonstrukce vodních děl sloužících povodňové ochraně.
Energetické úspory veřejných budov Ukončení příjmu žádostí: 2. 3. 2021 Alokace: 2 000 000 000 Kč	146. výzva poskytuje peníze veřejným subjektům na snížení konečné spotřeby energie a snížení spotřeby neobnovitelné primární energie prostřednictvím využití lokálních obnovitelných zdrojů ve veřejných budovách. Dotaci je možné získat na celkové nebo dílčí energeticky úsporné renovace veřejných budov, včetně projektů realizovaných metodou EPC. Výzva cílí i na výměny zdrojů tepla s výkonem nižším než 5 MW využívající fosilní paliva za ekologičtější zdroje, podporuje se instalace solárních systémů a další opatření. Dotaci je možné získat i na výstavbu nových veřejných budov v pasivním energetickém standardu.
Stabilizace svahových nestabilit Ukončení příjmu žádostí: 1. 3. 2021 Alokace: 50 000 000 Kč	148. výzva je určena na projekty, které řeší nestabilní svahy. Díky podpoře je možné sanovat svahové nestability ohrožující zdraví, majetek a bezpečnost, které jsou evidovány a kategorizovány v registru svahových nestabilit. Mezi oprávněné žadatele patří kraje, obce, svazky obcí, městské části hlavního města Prahy, státní podniky a další státní i nestátní subjekty a organizace.

Protipovodňová opatření – analýzy a výstražné systémy Ukončení příjmu žádostí: 1. 3. 2021 Alokace: 50 000 000 Kč	149. výzva umožňuje získat peníze na protipovodňová opatření. Typově sem patří pořízení analýz odtokových poměrů včetně návrhů možných protipovodňových opatření. Žadatelé si rovněž mohou pořídit či modernizovat systémy předpovědní povodňové služby včetně měřících stanic. Dotační výzva je určena rovněž pro budování a rozšíření varovných a výstražných systémů v rámci hlášené povodňové služby na regionální a místní úrovni a na tvorbu digitálních povodňových plánů včetně naplňování sdílených databází Povodňového informačního systému.
Energetické úspory vládních budov Ukončení příjmu žádostí: 31. 5. 2021 Alokace: 500 000 000 Kč	152. výzva se zaměřuje na snížení energetické náročnosti a zvýšení využití obnovitelných zdrojů energie v budovách ústředních vládních institucí. Podporuje celkové nebo dílčí energeticky úsporné renovace veřejných budov. Patří sem typicky zateplení obvodového pláště budovy, výměna a renovace otvorových výplní a další opatření, dotační výzva se vztahuje i na výměnu zdroje pro vytápění, chlazení nebo přípravu teplé užitkové vody s výkonem nižším než 5 MW využívajícího fosilní paliva nebo elektrickou energii. Oprávněnými žadateli jsou organizační složky státu, příspěvkové organizace a veřejné výzkumné instituce.
Potravinové banky Ukončení příjmu žádostí: 15. 3. 2021 Alokace: 150 000 000 Kč	153. výzva umožňuje získat peníze na vybudování a rozšíření infrastruktury potravinových bank. Jedná se především o budování či rekonstrukci skladů potravin, o nákup svozové a manipulační techniky a o pořízení vybavení skladů potravin. Projekty budování infrastruktury potravinových bank mohou předkládat pouze stávající potravinové banky, tedy organizace, které zdarma shromažďují darované potraviny, skladují je a přidělují je humanitárním nebo charitativním organizacím, nebo institucím, které zdarma poskytují potravinovou pomoc lidem v hmotné nouzi a bez přístupu k základním potravinám.
Průzkum kontaminovaných lokalit Ukončení příjmu žádostí: 30. 6. 2021 Alokace: 50 000 000 Kč	155. výzva umožňuje získat peníze na realizaci průzkumných a doprůzkumných prací a zpracování analýz rizik kontaminovaných nebo potenciálně kontaminovaných lokalit. Projektované průzkumné práce mají rozsah kategorie A, B dle metodického pokynu MŽP pro průzkum kontaminovaného území. V rámci této aktivity budou akceptovány pouze ty projekty, které předložily žádost pro vydání závazného stanoviska MŽP nejpozději do 30. 4. 2021. Projekty analýz rizik (realizace průzkumných prací) černých skládek jsou nezpůsobilým nákladem.

PŘEHLED AKTUÁLNÍCH VÝZEV OPERAČNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

IDENTIFIKACE OBLASTI PODPORY			ZACÍLENÍ VÝZVY		ZÁKLADNÍ PLÁNOVANÉ ÚDAJE O VÝZVĚ		
Prioritní osa	Specifický cíl	Číslo výzvy	Podporované aktivity	Cílové skupiny	Druh výzvy	Předpokládané datum zahájení příjmu žádostí	Předpokládané datum ukončení příjmu žádostí
1	1.1 Snížit množství vypouštěného znečištění do povrchových i podzemních vod z komunálních zdrojů a vnos znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod	151	aktivita 1.1.1 a 1.1.2 (pouze ITI Plzeň)	ITI Plzeňské metropolitní oblasti	průběžná (nesoutěžní)	1. 9. 2020	25. 2. 2021
	1.3 Zajistit povodňovou ochranu intravilánu a hospodaření se srážkovými vodami	144	1.3.1, 1.3.2, 1.3.3	veřejný sektor	průběžná (nesoutěžní)	3. 2. 2020	1. 3. 2021
		148	1.3.4	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	15. 10. 2020	1. 3. 2021
	1.4 Podpořit preventivní protipovodňová opatření	149	aktivita 1.4.1 – zpracování podkladů pro vymezení území ohroženého zvláštní povodní a aktivita 1.4.3	veřejný sektor	kolová (soutěžní)	15. 10. 2020	1. 3. 2021
3	3.1 Prevence vzniku odpadů	153	aktivita 3.1.1	potravinové banky	průběžná (nesoutěžní)	1. 9. 2020	15. 3. 2021
	3.4 Dokončit inventarizaci a odstranit ekologické zátěže	155	aktivita 3.4.2	veřejný sektor	průběžná (nesoutěžní)	15. 12. 2020	30. 6. 2021
4	4.1 Zajistit příznivý stav předmětu ochrany národně významných chráněných území	142	bez omezení, dle PD	orgány ochrany přírody pro chráněná území národního významu a území soustavy NATURA 2000	průběžná (nesoutěžní)	2. 3. 2020	1. 3. 2021
	4.2 Posílit biodiverzitu	110	aktivita 4.2.4	vlastníci a nájemci pozemků	průběžná (nesoutěžní)	1. 12. 2017	30. 6. 2021
5	5.1 Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie	146	bez omezení, dle PD	veřejný sektor	průběžná (nesoutěžní)	2. 3. 2020	2. 3. 2021
	5.3 Snížit energetickou náročnost a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie v budovách ústředních vládních institucí	152	bez omezení, dle PD	organizační složky státu, státní příspěvkové organizace, veřejné výzkumné instituce	průběžná (nesoutěžní)	1. 7. 2020	31. 5. 2021

Pro zájemce o dotace z Operačního programu Životní prostředí je na Call centru SFŽP ČR zřízena bezplatná Zelená linka 800 260 500.

Profesionálně vyškolení pracovníci radí žadatelům při řešení možných nejasností ohledně zpracování a podávání žádostí. Na níže uvedené otázky odpovídala vedoucí oddělení Call centra SFŽP ČR Jana Tlustá a Elena Bočevová z Agentury ochrany přírody a krajiny ČR.

ČISTOTA
VODY

KVALITA
OVZDUŠÍ

ZPRACOVÁNÍ
ODPADU

OCHRANA
PŘÍRODY

ENERGETICKÉ
ÚSPORY

Prioritní osa 4

Můj dotaz se týká přípravy projektu. V rámci podpory v PO4 – Ochrana a péče o přírodu a krajinu bylo třeba, aby bylo opatření navrženo v souladu se standardem. Bude to platit i pro další dotační období? Pokud ano, kde se dozvim, pro jaká opatření jsou standardy zpracovány? Případně, kde bych se mohl inspirovat při plánování hezkých projektů pro přírodu?

Podmínka souladu projektu se standardem bude zachována i v novém dotačním období. Seznam všech standardů AOPK ČR naleznete na stránce www.standardy.nature.cz. Standardy, které jsou již zpracované a platné, mají aktivní odkaz k volnému stažení. Ostatní standardy ze seznamu, které neobsahují aktivní link, jsou v přípravě a postupně budou umísťovány na tento web ke stažení. Pro inspiraci plánování funkčních opatření můžete využít metodiky či doporučení na stránkách AOPK ČR.

Prioritní osa 5

Potřebujeme se zeptat na následující: Součástí projektu na zateplení budovy a výměny zdroje tepla, který chceme podat do výzvy 146 v rámci OPŽP, je také vybudování nové přístavby. Jak je v Pravidlech popsáno, nelze při řešení dotace podpořit výdaje týkající se nástaveb a přístaveb. My ale budeme řešit jeden nový zdroj pro celou rekonstruovanou budovu. Jak máme v projektu řešit tento nový zdroj, který bude vytápět jak stávající budovu, tak novou přístavbu?

V rámci popisovaného projektu je nutné rozdělit výkon nového zdroje dle tepelných ztrát nové přístavby a stávající části budovy po rekonstrukci. Při stanovení měrných způsobilých investičních výdajů (vyplňování kumulativního rozpočtu k žádosti o podporu, viz dokumenty zveřejněné s výzvou)

týkajících se nového zdroje vytápění je nutné uvažovat pouze s výkonem nutným na pokrytí tepelných ztrát stávající budovy. Do tohoto limitu lze v rámci dotace hradit nový zdroj tepla.

Mám dotaz k 146. výzvě, konkrétně k aktivitě 5.1.c – Výstavba nových veřejných budov v pasivním energetickém standardu. Potřebuji zjistit, zda je možné v rámci této výzvy podpořit také projekt přístavby již stojící a existující ZŠ, která je nyní již energeticky pasivní.

Ano, platí, že v rámci aktivity 5.1.c lze podpořit i výstavbu přístavby ke stávající budově, přičemž rozhodující je, aby parametry pro pasivní budovu splňovala minimálně taková řešená přístavba (pokud lze doložit odděleně). Nicméně v popisovaném případě, kdy pasivní standard splňuje nebo případně bude splňovat i stávající budova, lze řešit a dokladat požadované parametry pro přístavbu za výsledný celek (tedy stávající budova plus přístavba).

K tomu lze doplnit, že všechny předkládané projekty/žádosti musí samozřejmě splňovat související podmínky programu a výzvy. Podrobné informace jsou zapracovány v textu Pravidel pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020 (tzv. PrZaP, dokument ke stažení na webu www.opzp.cz, zde Dokumenty – Obecně závazné dokumenty). Přímo pro PO 5 viz kapitola B.6.5, Prioritní osa 5: Energetické úspory. Text konkrétní výzvy a podklady k ní jsou k dispozici na uvedených oficiálních stránkách programu, zde v sekci Nabídka dotací, kde lze již vyhledávat podle čísla výzvy, prioritní osy či řešeného tématu.

OBCENÉ INFORMACE Vlastník, vlastnictví

S ohledem na termíny výzvy již podáváme žádost o dotaci, ale jsme teprve ve fázi,

kdy vyřizujeme pořízení dotčené budovy, již se projekt týká. V blízké době tak již budeme vlastníky. Bude za takových podmínek naše žádost přijatelná? Můžeme se stát příjemci dotace?

Věc je podrobně popsána v textu Pravidel pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020, konkrétně v kapitole B.5, Právní režim předmětu podpory. Z textu vybírám zásadní pasáže:

„Podpora je žadateli poskytnuta v případě, že žadatel je, případně se po ukončení projektu stane, vlastníkem předmětu podpory, není-li v dále v textu nebo v právním aktu uvedeno jinak. Žadatel o podporu / příjemce podpory je následně povinen ponechat předmět podpory ve svém vlastnictví alespoň po dobu 5 let (případně po dobu určenou pro daný typ projektu), přičemž příjemce podpory alespoň po tuto dobu zajistí udržitelnost projektu (není-li dále v textu nebo v právním aktu stanoveno jinak). Pro tento účel se jako vlastník posuzuje i subjekt, který předmět podpory podle zákona spravuje, resp. k němuž má právo hospodaření (například příspěvkové organizace, státní podniky).“

Případně může v odpovídajících případech být žadatelem také nájemce, ale při dodržení této podmínky: „Z nájemní smlouvy (nebo jiného písemného dokumentu) musí být zřejmé, že vlastník souhlasí s realizací projektu a umožní, aby výsledky realizace projektu byly zachovány minimálně po dobu 5 let (případně po dobu určenou pro daný typ projektu) od jeho ukončení. Pro účely posouzení právního vztahu k předmětu podpory jsou na úroveň nájemce postaveny osoby, jejichž právní vztah k předmětu podpory jim dává alespoň taková práva, jaká má nájemce.“

Jestliže se tedy žadatel stane během realizace vlastníkem předmětu podpory a současně pak po stanovenou dobu udržitelnosti bude plnit všechny podmínky dle podkladů k přiznání dotace, jsou kladné vyřízení žádosti a získání odpovídající dotace možné. Všechny další podmínky pro získání dotace viz kompletní popis pravidel Operačního programu Životní prostředí v dokumentu Pravidla pro žadatele a příjemce podpory v OPŽP 2014–2020.

Budoucnost programu OPŽP

Zajímalo by mne, jestli už jsou známy detaily budoucí nabídky OPŽP. Jsou již tedy k dispozici podklady pro OPŽP platné od roku 2021? Můžeme se s nimi už nyní seznámit? Chtěli bychom být co nejlépe připraveni.

Základní informací je, že ČR, a tedy také náš resort životního prostředí, bude mít k dispozici další finance EU i v následujícím programovém období. Podpora projektů v oblasti životního prostředí s využitím Operačního programu Životní prostředí bude tedy pokračovat i v období 2021–2027, přičemž předpokládáme, že značná část dosud podporovaných oblastí a aktivit bude podporována i do budoucna. V návrhu nového programu ale přidáváme také řadu novinek: snadnější realizaci komplexních projektů, větší důraz na adaptaci na změnu klimatu, podporu environmentálního vzdělávání, prevenci vzniku dalších typů odpadů, jako jsou potravinové odpady, textil nebo odpady ze zdravotnictví apod. Dále platí, že program bude opět zaměřen zejména na veřejný sektor, nicméně například v oblasti oběhového hospodářství nebo ochrany ovzduší očekáváme i výrazné zapojení soukromého sektoru. Každopádně v současné době probíhá nadále příprava programu a vyjednávání s partnery a s Evropskou komisí. Výsledná podoba podporovaných aktivit nebo struktura programu se tak může ještě odlišovat od zatím zveřejněného návrhu. Tématu se prozatím věnujeme na webu OPŽP www.opzp.cz ve speciální

V případě dalších dotazů k OPŽP můžete využít e-mailovou adresu dotazy@sfzp.cz, což doporučujeme zejména u odbornějších (technických, právních) či obsáhlejších dotazů. Zájemci o informace mají také k dispozici Zelenou linku 800 260 500.

sekci OPŽP 2021–2027. Zde naleznete bližší popis plánovaného členění nabídky a uvažované tematické oblasti budoucí podoby programu. K dispozici je také výchozí dokument čili prozatím návrh Programového dokumentu OPŽP 2021–2027.

Modernizační fond – FAQ

Kdy bude možné čerpat prostředky z Modernizačního fondu v ČR?

V následujících 10 letech. První výzvy pro předkládání žádostí o podporu z Modernizačního fondu by mohly být vypsány už v prvním čtvrtletí roku 2021.

Jaká je alokace Modernizačního fondu?

Celková částka, která je dostupná pro Českou republiku při současných cenách emisních povolenek, je přibližně 150 miliard korun, což představuje 15,6% celkových prostředků Modernizačního fondu.

Z jakých zdrojů je Modernizační fond financován?

Modernizační fond čerpá prostředky zejména z monetizace 2% celkového počtu emisních povolenek v systému EU ETS na období 2021–2030, dále z výnosů z povolenek podle čl. 10c odst. 4 (tzv. derogační povolenky) a 50% výnosů z povolenek podle čl. 10 odst. 2 písm. b) směrnice 2003/87/ES (tzv. solidární povolenky). Prostředky jsou příjmem Státního fondu životního prostředí ČR.

Na jaké oblasti se Modernizační fond zaměřuje?

Modernizační fond bude poskytovat podporu zejména pro projekty přispívající k výstavbě nových OZE, dekarbonizaci tepelárenství, zvyšování energetické účinnosti a dekarbonizaci průmyslu, dekarbonizaci a modernizaci dopravy, energetickým úsporám v budovách a veřejnému osvětlení a rozvoji komunitní energetiky. ●

ECHO

V Lednici revitalizují zámecký rybník

V zámeckém parku v Lednici na Břeclavsku začaly přípravy na kompletní revitalizaci zámeckého rybníku. Investorem akce, která zahrnuje zejména odbahnění rybníka, je Biosférická rezervace Dolní Morava, o. p. s. Na práce získala dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Původně okrasná nádrž byla dříve využívána jako chovný rybník. Při vybudování rybníka cíleně vytvářené břehy a ostrovy kvůli tomu ztratily svůj původní tvar, který jim mají nyníšší úpravy vrátit. V některých částech rybníka je až 80 centimetrů silná vrstva bahna.

Přestavba nábřeží Svratky v Brně začne letos

Přestavba nábřeží Svratky, s níž je spojeno i vybudování protipovodňových opatření v ulici Poříčí v Brně, začne letos. Město schválilo začátek přípravných prací. Samotná přestavba nábřeží s protipovodňovými opatřeními, které mají město ochránit před stoletou vodou, vyjde na 1,6 miliardy korun. Město požádalo o dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Poté co bude vybrán zhotovitel, začne samotná přestavba nábřeží, jejíž součástí bude i rekonstrukce kmenové kanalizační stoky A v této lokalitě. Začít by se mělo v polovině roku.

O předregistrační výzvy Modernizačního fondu byl mimořádný zájem

Státní fond životního prostředí ČR přijal tisíce projektových záměrů, některé přicházely i po ukončení příjmu. Poslední termín příjmu byl stanoven na pondělí 1. února ke 12. hodině, záměry došlé po tomto datu tedy nemohly být akceptovány. Předregistrační výzvy byly aktuálně vypsány pro tři z devíti programů Modernizačního fondu. Jejich hlavním smyslem bylo aktivovat investory a získat přehled o jimi plánovaných projektech. Informace se využijí pro efektivní nastavení prvních ostrých výzev.

Foto: archiv SFŽP ČR

Hodov: Přírodní zahrada

V areálu mateřské školy Hodov vznikla nová přírodní zahrada. Dělníci instalovali třicet objektů, upravili zahradu a hřiště na ploše 16 metrů čtverečních.

Podoblast podpory: 6.1.C – Rekonstrukce a vybavení center ekologické výchovy, učeben a jiných zařízení pro účely EVVO

Název projektu: Přírodní zahrada MŠ Hodov

Kraj: Vysočina

Okres: Třebíč

Příjemce podpory: Mateřská škola Hodov

Ukončení projektu: červen 2020

Celkové způsobilé výdaje
574 848 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
488 621 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Černošice: Multikára na elektrinu

Obec si pořídila jedno vozidlo na elektrický pohon. Multikáru využívají technické služby města při různých činnostech.

Podoblast podpory: 5.2 – Udržitelná městská doprava a mobilita

Název projektu: E-multikára pro Odbor technických služeb

Kraj: Středočeský

Okres: Praha-západ

Příjemce podpory: město Černošice

Ukončení projektu: červenec 2020

Celkové způsobilé výdaje
1 191 850 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
476 740 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Úprava zahrady MŠ Chýně

Mateřská škola Chýně si nechala upravit zahradu. Bylo instalováno jedenáct objektů a byl upraven terén na ploše 183 metrů čtverečních.

Podoblast podpory: 6.1.C – Rekonstrukce a vybavení center ekologické výchovy, učeben a jiných zařízení pro účely EVVO

Název projektu: Palouček MŠ Chýně

Kraj: Středočeský

Okres: Chýně

Příjemce podpory: Základní škola a Mateřská škola Chýně

Ukončení projektu: červen 2020

Celkové způsobilé výdaje
640 102 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
467 082 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Staré Křečany: Obnova veřejného prostranství

V obci obnovili veřejné prostranství v místní části Brtníky. Postaven byl zastřešený altán, labyrint z palisád, stromová lavice a informační cedule. Prostranství doplnily výsadby nových rostlin. Vše propojila nová maltová cesta.

Podoblast podpory: 5.5.A – Podpora v oblasti infrastruktury a vybavenosti obcí

Název projektu: Brtníky – úprava veřejných prostranství

Kraj: Ústecký

Okres: Děčín

Příjemce podpory: obec Staré Křečany

Ukončení projektu: červenec 2020

Celkové způsobilé výdaje
590 156 Kč

Dotace ze SFŽP ČR
501 632 Kč

Třinec: Ekologizace železáren

Hlavním cílem projektu je snížení prachových emisí při vstupní manipulaci se struskou a při plnění vyrobeného kameniva a vytěžených kovových podílů do železničních vozů. Vybudovaly se dvě nové filtrační stanice pro odprášení výsypek strusky a zásobníků kameniva.

Prioritní osa 2, specifický cíl 2.2 – Snížit emise stacionárních zdrojů podílející se na expozici obyvatelstva nadlimitním koncentracím znečišťujících látek

Název projektu: Filtrační stanice na mlýnici strusky

Kraj: Moravskoslezský

Okres: Frýdek-Místek

Příjemce podpory: Třinecké železářny, a. s.

Ukončení projektu: 30. 6. 2019

Celkové způsobilé výdaje
27 970 000 Kč

Příspěvek EU
15 383 500 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Pravčice: Biocentrum

Cílem projektu je vytvoření stabilního, funkčního a druhově bohatého biocentra, které obohatí přírodu a krajinu ve svém okolí. Realizované biocentrum výrazně zvýší biodiverzitu v území, a to nejen svým druhovým složením, ale i vytvořením nového biotopu.

Prioritní osa 4, specifický cíl 4.3 – Posílit přirozené funkce krajiny

Název projektu: Realizace prvku ÚSES

na k. ú. Pravčice – LBC2 Mezipřikopí

Kraj: Zlínský

Okres: Kroměříž

Příjemce podpory: obec Pravčice

Předpokládané ukončení projektu: 30. 9. 2021

Celkové způsobilé výdaje
1 499 539 Kč

Příspěvek EU
1 499 539 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Všechlapy: Osázení valu

Ve Všechlapech se rozhodli osázet val vhodnou vegetací. Tím se zvýšila druhová rozmanitost, a to nejen v oblasti stromů a keřů, ale také v doprovodné fauně, která je na takto vytvořený ekosystém navázána.

Prioritní osa 4, specifický cíl 4.4 – Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech

Název projektu: Osázení valu na parcele 167/135

v k. ú. Všechlapy

Kraj: Středočeský

Okres: Nymburk

Příjemce podpory: obec Všechlapy

Ukončení projektu: 29. 6. 2018

Celkové způsobilé výdaje
1 895 335 Kč

Příspěvek EU
1 137 201 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

Kámen: Zateplení úřadu

Obec nechala zateplit budovu úřadu. Podařilo se tak snížit tepelné ztráty objektu. To se povedlo díky zateplení fasády kontaktním zateplovacím systémem a zateplení podlahy na půdě.

Prioritní osa 5, specifický cíl 5.1 – Snížit energetickou náročnost veřejných budov a zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie

Název projektu: Zateplení obecního úřadu – obec

Kámen

Kraj: Vysočina

Okres: Pelhřimov

Příjemce podpory: obec Kámen

Předpokládané ukončení projektu: 30. 9. 2019

Celkové způsobilé výdaje
1 038 003 Kč

Příspěvek EU
415 201 Kč

Foto: archiv SFŽP ČR

OMEZENÍ ÚŘEDNÍCH HODIN FONDU

V souladu s nařízením vlády omezil Státní fond životního prostředí ČR úřední hodiny krajských pracovišť a podatelny SFŽP ČR.

K dispozici zůstává zelená linka Fondu 800 260 500, a to v pracovních dnech od 7:30 do 16 hod. Konzultace s odborníky SFŽP ČR ohledně žádostí a dotačních projektů doporučujeme realizovat především telefonicky či e-mai-

lem, případnou osobní schůzku je nutné předem domluvit. Pro konzultaci je možné využít také níže uvedené telefonní linky krajských pracovišť Fondu.

Přijátá bezpečnostní opatření žádným způsobem neomezují samotnou agendu Fondu, administrativní a správní činnost. Hodnocení, schvalování projektů a vyplácení dotací u všech dotačních programů administrovaných Fondem probíhá v běžném režimu.

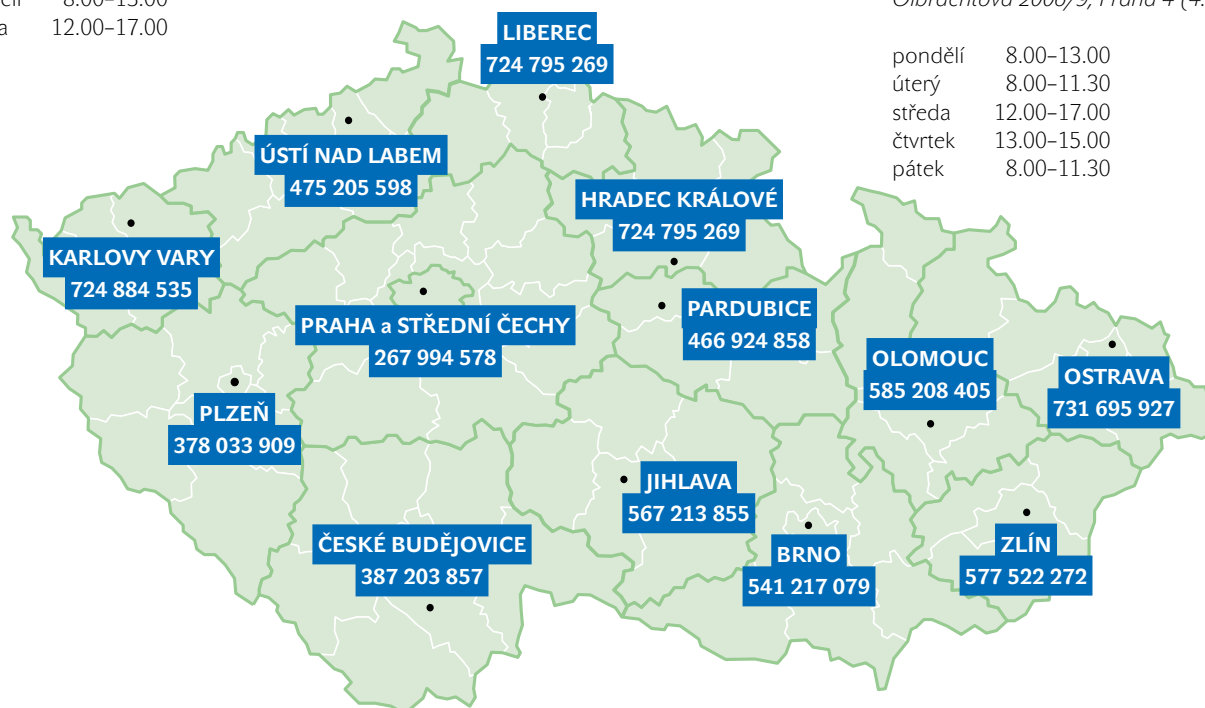

Otvírací doba podatelny SFŽP ČR
Olbrachtova 2006/9, Praha 4 (4. patro)

pondělí	8.00–13.00
úterý	8.00–11.30
středa	12.00–17.00
čtvrtek	13.00–15.00
pátek	8.00–11.30

Úřední hodiny krajských pracovišť SFŽP ČR

pondělí	8.00–13.00
středa	12.00–17.00

Odebírejte **Prioritu** v elektronické podobě!

Spotřebujeme **méně** papíru, nafty a energií

Dostanete ji **hned** v den vydání

Přistane vám **do e-mailu**

priorita.cz

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Životní prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Priorita | měsíčník Státního fondu životního prostředí ČR | vydává Státní fond životního prostředí ČR, resortní organizace Ministerstva životního prostředí | ročník 14 | číslo 2 | únor 2021 | časopis je distribuován bezplatně, pouze na území ČR | adresa redakce: Olbrachtova 2006/9, 140 00 Praha 4 | kontakt na redakci: priorita@sfzp.cz | objednávky: www.sfpz.cz, www.opzp.cz | redakce: šéfredaktor: Jan Rödling; redaktorka: Barbora Scheinherrová; grafická úprava: Eva Štanglová | fotografie na titulní straně: Jan Unucka | číslo registrace: MK ČR E 18178 | Tento časopis je tištěn dle ekologických standardů. | Texty z časopisu Priorita je možné přetiskovat za předpokladu uvedení autora a zdroje.

Prosíme o správné vytřídění recyklovatelného obalu i časopisu.